

FORKLARING AV ORD OG UTTRYKK*:

BOLLE: Bestanddel av konglomerat. Et konglomerat er en forsteinet rullesteinsavsetning, vanligvis fra en strand eller en elv. Bollene i et konglomerat er tidligere rullesteiner.

GRØNSKIFERFACIES: Moderat metamorf omvandling av bergarter.

EROSJON: Mekanisk nedhøvling av fast fjell og løsmasser ved hjelp av rennende vatn, isbreer og vind, med borttransport av det løse materialet.

FORMINNE: Fortidslevninger. Faste fornminner er boplasser, hus, bygninger eller spor etter disse, begravelsesplasser, helleristninger mm. Er disse eldre enn fra år I 537, eller samiske og mer enn 100 år, er de - og en sikringsone rundt- uten videre fredet. Løse fornminner er redskaper, smykker, kultgjenstander mm.

FORVITRING: Mekanisk og kjemisk nedbryting (oppsmuldring) av det faste fjell og løsmasser.

HERBARIE: Samling av pressede planter.

KONGLOMERAT: Forsteinet rullesteinsavsetning fra en strand eller en elv.

KUMULAT: Størkningsbergart dannet ved at krystaller dannet i en bergartssmelte (magma) har sunket til bunns i magmakammeret og dannet en eruptiv sedimentær bergart.

METAMORF: Ordet betyr omvandling og brukes i geologien om den prosess som skjer når eksisterende bergarter omvandles til nye bergarter (metamorfe bergarter) som følge av store trykk- og temperaturpåkjenninger. Omvandlingen skjer i fast tilstand, uten at bergarten smelter opp.

MORENE: Opphoping av stein, grus og jord som en isbre har ført med seg og etterlatt seg ved smelting.

NUNATAK: Fjelltopp som stiger opp av innlandsisen.

REFORMASJON: Forandring, forbedring. Særlig kirkefornyelse som på 1500-tallet utgikk fra Luther og som førte til løsrivelse fra den romerske-katolske kirke.

SEDIMENTÆR: Dannet ved avleiring.

SERPENTINISERT: Dette er betegnelsen på en metamorf prosess som fører til at mineralet olivin, til dels også mineraler fra gruppene pyroksen og amfibol, omvandles til serpentin. Når bergarter som særlig består av olivin omvandles til serpentin dannes den metamorfe bergarten serpentinit.

SUBOSEANISK: I denne sammenheng betyr det kystpreget, men ikke så sterk som på ytterkysten.

TEKTONISK: Deformasjoner av bergarter som fører til foldinger og forkastninger.

ULTRABASISK: Bergarter som gir basisk jordsmonn (ikke surt).